

ВОЛЯ
АБО...
ГОЛОСУЙ *за* ОСТРОВСЬКОГО
Козацький край

Ціна - 2 грн.

№19 (38)
21 жовтня 2012 р.

Досить
гнути спини!
Я за **ВОЛЮ!**

№ 10
ОСТРОВСЬКИЙ

Незалежний кандидат, округ №195

Всеукраїнська газета
Козацький край
Козацькому роду нема переводу!

ОЛЕГ ОСТРОВСЬКИЙ:
**ПОКИ ОДНІ СКИГЛЯТЬ, А ІНШІ ПОСІВАЮТЬ ГРОШИМА,
Я ВІДРОДЖУЮ МИНУЛЕ І БУДУЮ МАЙБУТНЄ**

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО

ХОЛОДНОГО ЯРУ

Українська держава понад усе!

З 2011 р. – Засновник та головний редактор Всеукраїнської газети «Козацький край».

Всеукраїнська суспільно-політична громадська газета, спрямована на відродження патріотизму, народних традицій, історії, культури та духовності українського народу.

З 2009 р. – Засновник та Крайовий отаман ЧГО «Вільне Козацтво Холодного Яру».

Пошук та збір документальних матеріалів, пов'язаних з козацтвом; відродження традицій, свят, ремесел козаків, їхнього життя та культурної спадщини, патріотичне виховання молоді.

З 2010 р. – Голова фермерського господарства «Еко-Ферма».

Вирощування та переробка екологічно чистої продукції рослинного і тваринного походження; випічка екологічно чистого хліба.

З 2010 р. – Член Історичного клубу «Холодний Яр».

Дослідження боротьби українського народу за побудову Української держави, увічнення подвигу героїв, які померли за рідну землю.

З 2012 р. – Засновник та директор музею «Історії Холодного Яру», який знаходиться в Чигиринському районі в самому центрі Холодного Яру, біля славетного 1000-літнього дуба Максима Залізняка. Експозиція розкриває боротьбу козаків за рідну землю, віру та волю.

Олег
ОСТРОВСЬКИЙ

28 жовтня
— вибори.
29 жовтня —
день Чорного
Ворона.

ЯКИМ ВІН БУДЕ?

28 жовтня може стати для України точкою повернення до національних традицій державотворення, а може й перетворитися на жирну крапку на всіх подальших сподіваннях позитивних зрушень. Яким буде подальший шлях — до Волі й остаточного утвердження самостійності держави чи до убогого існування як провінції на «задньому дворі» чужинської держави — залежатиме від голосу кожного з вас...

Навряд чи хтось із сьогоденної влади захоче згадувати про те, що сталося 1989 року саме в цей день — 28 жовтня. А тоді патріотично налаштовані парламентські сили змусили Верховну Раду ще Української Радянської Соціалістичної Республіки прийняти закон про статус української мови як державної. Уявіть собі — зроблено це було в умовах, коли до вивільнення з цупких обіймів радянської імперії ще залишалось два роки, а в Україні продовжувала правити Компартія! А що нині? У демократичних сил парламенту не стало сил протистояти прийняттю закону про «регіональні» мови, а у правлячих партій не вистачило патріотизму, щоб цей закон не «продавлювати», не зважаючи на думку українського суспільства!

Поки будемо вагатися, варто боротися за власну мову, волю і традиції чи «саме все якось владнається», країну залишатимуть найкращі її сини й доньки. І якщо попередні хвилі еміграції з України за кордон були найчастіше пов'язані з війнами (особливо з окупацією України більшовиками), то тепер емігрують ті, що не витримують «внутрішньої війни» проти українського. У ті дні, коли в Україні пройдуть парламентські вибори і саме будуть підраховувати чесно отримані або вкрадені і куплені голоси, у норвезькому Осло українка Людмила Рижук отримуватиме відзнаку найкращої у всій Європі вчительки, за версією проекту Junior Achievement. Та разом з радістю за перемогу землячки охоплює сум, бо пані Людмила, хоч і належить до потомственої династії українських учителів, сама вже давно не живе в Україні, а є громадянкою братньої слов'янської Болгарії, яка давно увійшла до Євросоюзу і НАТО, а отже ментально стає все далі від України, яка знову задивляється на Схід і безнадійно застрягла у своєму просуванні у напрямку Європи. Такі як Людмила Рижук могли б навчати наших дітей, а натомість навчають болгарських, польських або чеських...

Раз вже згадав про війни, то варто відзначити, що тиждень, який минає, багатий на дати, пов'язані з уродженцями Черкащини, які боролися за волю України. Рівно 90 років тому, 18 жовтня 1922 року загинув городищенський отаман Антін Грозний, 20 жовтня 1886 року у Смілі на Черкащині народився отаман Вільного козацтва Яків Водяний, а 20 жовтня 1930 року був розстріляний у застінках московської Бутирки генерал-хорунжий Армії УНР, уродженець звенигородського села Будище Юрій Тютюнник.

Наступного дня після парламентських виборів буде ще один ювілей. Згідно рапорту чекістів Кременчуцького штабу ЧОН, 29 жовтня 1922 року в бою проти карателів під Москаленками поблизу Черкас начебто загинув знаменитий холодноярський отаман, уродженець Шполянщини Чорний Ворон (Іван Черноусов). Пізніше виявилось, що замість Чорного Ворона було поховано тіло іншого повстанця, а про знищення загону Чорного Ворона чекісти повторно звітували ще й 1925 року, проте самого отамана знов ніхто загиблим не бачив...

Чорний Ворон повернувся завдяки однойменному роману ще одного знаменитого сина Черкащини Василя Шкляра. Торік у Холодному Яру, де воював Чорний Ворон, Василь Шкляр отримав першу всенародно зібрану Шевченківську премію, попередньо відмовившись отримати літературну премію від влади. Тож дух прагнення до Волі ще не згас і сподіваюся, що в день 90-річного ювілею поспішного чекістського звіту про знищення Чорного Ворона, нескорений дух отамана десь з-за хмар радісно споглядатиме торжество Волі у рідному краї.

СЕЛО НА ЧЕРКАЩИНІ СТАНЕ ПЕРШИМ В КРАЇНІ, ДЕ УВІЧНЯТЬ ПАМ'ЯТЬ ОКРЕМОЇ ЧАСТИНИ АРМІЇ УНР

Вперше в Україні окрему військову частину Армії Української Народної Республіки (УНР) буде увічнено пам'ятним знаком. Благодійна ініціатива «Героїка» вирішила вшанувати воїнів 4-ї Київської дивізії, які відзначились в боях з більшовиками у селі Сухини Корсунь-Шевченківського району Черкащини.

30 січня 1920 року у цьому селі воїни дивізії роззброїли більшовицьку кавалерійську частину чисельністю в 100 шабелю. Це була одна з численних звітиг «клян» під час Першого Зимового походу.

Влітку 2012 року пред-

ставники «Героїки» звернулись до Сухинської сільської ради з пропозицією спорудити пам'ятник «Воїнам Армії Української Народної Республіки», на згадку про переможну сторінку в історії села. Депутати підтримали пропозицію і надали офіційний дозвіл.

Вже традиційно пам'ятник буде збудовано у формі відзнаки Армії УНР «Хрест Симона Петлюри».

На меморіальній таблиці буде вигравіювано зображення ордена «Залізний хрест за зимовий похід і бої». Напис на таблиці буде наступним: «Воїнам Армії Української Народної Республіки. Козакам та старшинам 4-ї Київської дивізії. За перемогу над більшовиками в с. Сухини 30 січня 1920 року».

Павло ПОДОБЄД

95 років тому завершився Перший з'їзд Вільного козацтва у Чигирині

Перший з'їзд Вільного козацтва закінчився 20 жовтня 1917 року в колишній гетьманській столиці Чигирині, у той час - містечку Київської губернії. Тривав п'ять днів. "У історичних одягах з кривими шаблями й пістолями за поясом", - описував учасників делегат Яків Водяний.

Вони представляли інтереси 60 тис. козаків. Їхній рух зародився як місцева

Смоктьї із села Гусакове. До свого загону із 240 осіб брав повнолітніх українців. Умова: щоб були "поступовими, тихими, примірними й дотепними членами громади". Незабаром рух Вільного козацтва набрав всеукраїнського масштабу. Постала потреба надати йому організованого характеру й обрати загальне керівництво.

Від Центральної Ради на з'їзд послали Івана Пол-

прапор". Троє найстарших учасників із помосту називали вакансії. Натоп у відповідь мав викрикувати кандидата.

- Острияниця! Острияниця! Слава! - вигукували козаки та вкрили його прапорами.

Він двічі відмовився та запропонував вибрати головним отаманом командира 1-го Українського корпусу генерала Павла Скоропадського, а почесним - свого "шефа" - голову Центральної Ради Михайла Грушевського. Їхні кандидатури прийняли одностайно. Самого Острияницю обрали наказним військовим отаманом.

"Надіславши подячну телеграму, я сказав Полтавцеві, щоб він поки що всім

Учасники першого з'їзду вільного козацтва у Чигирині. Жовтень 1917 року

самооборона, коли під кінець Першої світової війни, за вказівкою Тимчасового уряду Росії, розвелось багато мародерів. Проти них - "для оборони вольностей українського народу та охорони ладу" - по селах і почали об'єднуватися в загони місцеві чоловіки. Називали себе "вільним козацтвом".

Перші організувалися селяни Звенигородського повіту Київської губернії, теперішньої Черкащини. Із березня 1917-го там заправляв 35-річний Никодим

тавця-Острияницю із Генерального військового комітету. Він хотів, щоб з'їзд відбувся за давнім козацьким звичаєм. "У Чигирині не знайшлося помешкання, яке вмістило б прибулих, а тому нарада відбулася на майдані біля собору, - писав селянин Демид Гулай. - Поміст, де мала бути нарада, козаки оточили великим колом. Поряд стояли старі гості з Дону й Кубані. Перед ними майорів отаманський бунчук та запорізький малиновий

заправляв сам", - відмежовувався тоді генерал Скоропадський від присвоєного йому звання. За півроку союзне німецьке командування наказало розформувати всі загони Вільного козацтва. Після розгону Центральної Ради генерал Скоропадський став гетьманом України, а Полтавець-Острияниця - його правою рукою.

За матеріалами
Gazeta.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПП від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор —
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор — Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску — Петро ДОБРО
Голова редакційної ради —
Володимир МУЛЯВА
Засновник — Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ — 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua
Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,
м.Черкаси, вул.Вербовецького, 1а. Тираж — 50 000 екз.
Замовлення № 385

На Покрову в Холодному Яру здійнялася в небо повітряна куля з отаманом, священиком і чорним прапором “на борту”

“Всяке бачив Холодний Яр за свою історію, а от повітряну кулю бачить вперше”, — ці слова, сказані директором Кам’янського краєзнавчого музею Юрієм Ляшком, найвлучніше передають те, що відбувалося на чигиринському хуторі Буда на Покрову. Дійсно, вперше в історії цього краю тут злетіла в небо синьо-жовта повітряна куля, першим “екіпажем” якої стали отаман “Вільного козацтва Холодного Яру” Олег Островський та православний священик отець Василь Циріль. Разом з ними на “корзині” повітряної кулі здійнявся у небо найбільший в Україні чорний прапор з тризубом і написом “Воля України або смерть” — знамено, під яким майже сотню років тому воювали проти більшовиків та інших чужинців холодноярські повстанці.

— У День українського козацтва ми присвятили цю акцію всім тим, хто поліг за волю України, — прокоментував Олег Островський. — Колись Холодний Яр називали “Воротами до Волі”, бо звідси вирушали валки з товаром і зброєю на Запорізьку Січ, пізніше звідси вирушали у похід гайдамаки Максима Залізняка, а потім тут до загину стояла за волю Холодноярська республіка...

Світлана КРАВЕЦЬ

Біля першої в Україні церкви Петра Калнишевського у козацьки посвятили... громадянку Великобританії

У козацьки прийняли Лялю Лісовську — внучку Юрія Горліса-Горського, старшини Армії УНР і повстанської Холодноярської республіки, автора надзвичайно популярного в Україні роману “Холодний Яр”.

Вона прагнула цього вже другий рік — і не погоджувалася на титул Березиня, бо так само як і дід, хотіла взяти до рук шаблю. Зрештою, для Лялі Лісовської зробили виняток: 14 жовтня біля холодноярського

храму Петра Багатостраждального (Калнишевського) неподалік від дуба Залізняка Ляля Лісовська стала на одне коліно перед отаманом “Вільного козацтва Холодного Яру” Олегом Островським і малиновим козацьким знаменом, поруч з яким майорів і чорний з написом “Воля України або смерть”, під яким воював Горліс-Горський.

Отаманова шабля на плечі, окроплення свяченою водою від

отця Василя Циріля і навіть удар нагайкою по спині від осавула Юрія Ляшка — все було як у звичній посвяті в козаки. Звісно, нагайкою тільки легше пройшлися. Тож віднині Ляля Лісовська — холодноярська козацька. Цю радісну звістку отримають її друзі і знайомі у Великобританії, а також мама з бабусею, які мешкають у США.

Світлана КРАВЕЦЬ

Чигиринський хліб, випечений за старовинними козацькими рецептами, “завойовує” Черкаси

Кілограмові “цеглинки” і паляниці з дивним орнаментом, схожим на скіфський чи трипільський, віднедавна з’явилися на прилавках магазинів обласного центру. Раніше цей хліб, який тиждень може пролежати, не черствіючи і не “зацвівши”, вже заповнив полиці магазинів Чигиринщини.

Хліб випікає екологічна пекарня, яку відкрив голова фермерського господарства “ЕкоФерма” Олег Островський. Секрет довговічності хліба — у тому, що випікають його з борошна найвищих сортів пшениці за старовинними козацькими рецептами. А орнамент на паляниціх — не прикраса, а слід від форм для тіста, які вручну виплітаються з лози.

На місці державного хлібозаводу у Чигирині, який зупинився ще 1992 року — напівзруйнована будівля, схожа на околицю Грозного після Чеченської війни, поміж порожніх стін гуляє холодний вітер. А у приватній пекарні Островського в Тінках — тепло, як на бабусиній печі і пахне свіжим хлібом. Навіть з вулиці все виглядає надзвичайно по домашньому — стіни заплетені диким виноградом, та й сусідство добре — приватна олійниця того ж таки Островського.

У часи нашого дитинства практично

всі продукти були екологічно чистими, — каже Олег Анатолійович. — Намагаюся, щоб і нинішні діти харчувалися нормальними продуктами.

У планах — створення разом з іншими фермерами мережі продуктових магазинів, товари в яких були б виключно від виробників Черкащини. Справжні, закуплені у фермерів і селян, молоко і зроблені з них сметана й масло, справжні яйця домашніх курей, справжні домашня олія і хліб...

Пекарня вже нині випікає щоденно по півтори тонни хліба, в найближчих планах — збут від 3 до 5 тонн. Давши місцевому люду десять робочих місць, підприємство невдовзі забезпечить роботу ще двадцятьом. А отже, люди не будуть без хліба ні в прямому, ні в переносному значенні слова...

*Коли ця стаття вже була готова до друку в газеті “Вечірні Черкаси”, на пекарню нагрянула позапланова перевірка. Сказали, що причиною тому... анонімка. Цікаво: відколи це знову повернулася радянська практика “відпрацювань” кляуз, які не мають підпису?!

Підготував Петро ДОБРО

У схроні на чигиринському хуторі Буда є навіть кулемет...

Музейно-етнографічний комплекс “Дикий хутір”, розташований поруч з дубом Максима Залізняка на чигиринському хуторі Буда, віднині має ще одну “родзинку”. Турист, який вперше сюди потрапив, може приємно здивуватися, коли перед ним раптом відхилить... частину стіни, яка досі здавалася звичайною полицею із розставленими на ній старовинними прасками. За цими замаскованими таємними дверима — вхід до “Схрону”, нового відділу “Дикого хутора”, експозиція якого присвячена Визвольній боротьбі ХХ століття. На стінах — портрети отаманів Холодноярської республіки, заіржавілі нагани, багнети і шаблі, в кутку на підлозі хижо причаївся кулемет “Максим”, на вигляд такий, наче з нього вчора стріляли...

Як і годиться у такому місці, у “Схроні” завжди раді тим, хто любить Україну — і столи для таких тут швидко накривають, з кулішем, хреновухою, узваром і всім, чого душа гостева забажає.

На Покрову тут вже побувало чимало відвідувачів. У кутку на лаві грав на кобзі чудовий музикант, відомий по всій Україні — Тарас Силенко. А знаменитий режисер Михайло Ілленко, який відроджує українське кіно, зайве не афішуючи свою присутність, мирно попивав неподалік від кулемета чай з холодноярських трав...

— На “Дикому хуторі” все мусить бути українським, — коментує директорка музейно-етнографічного комплексу Леся Островська. — Ще Горліс-Горський свого часу писав: “Холодний Яр живий, він знає, хто свій, а хто чужий”. Тут справді так: хто любить Україну, той завжди насолоджується візитами до Дуба Залізняка і на “Дикий хутір”. А хто ні — той завжди лютує від однієї тільки згадки про цей край...

Світлана КРАВЕЦЬ

ВІДРОДЖУЮЧИ МИНУЛЕ, ЗАХ

Всукраїнська газета
Козацький край
Козацькому роду нема переводу!

Є кандидати, які вміють лише говорити і обіцяти, а є кандидати, які просиділи у владі достатньо довго, щоб майже мовчки «засівати» грошима електоральне поле. Є ті, хто з'явився на Черкащині тільки для того, щоб зібрати голоси довірливих і опісля назавжди забути, де ця область на карті знаходиться, а є й земляки, які все життя прожили на Черкащині, але мріють втекти до Києва. А потім житимуть за так званим «законом курятника: клюнь ближнього, обгидь нижнього і залізть повище, щоб самого не обгидили»...

Я ж на Черкащині зріс і покидати її не збираюся — це вам підтвердить

кожен у моїй рідній Червоній Слободі, у Черкасах і Чигирині, Ірклієві, Драбові чи Чорнобаї. Як член Історичного клубу «Холодний Яр» я був у Придністров'ї у пошуках слідів автора першої Конституції України гетьмана Пилипа Орлика, прямував на російські Соловки останнім шляхом поневоленого московським царатом кошового Запорозької Січі Петра Калнишевського, шукав у німецькому Аугсбурзі розгадку таємничої загибелі старшини Холодноярської республіки, письменника Юрія Горліса-Горського, проте щоразу прагнув якомога швидше повернутися на рідну Черкащину. Тут я виріс, тут, в університеті Чер-

РАЗОМ З ІСТОРИЧНИМ КЛУБОМ «ХОЛОДНИЙ ЯР» ВШАНОВУЄМО ПАМ'ЯТЬ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ, ВСТАНОВЛЮЮЧИ ЇМ ПАМ'ЯТНИКИ. СТВОРИВ МУЗЕЙ ІСТОРІЇ ХОЛОДНОГО ЯРУ, ПРИСВЯЧЕНИЙ КІЛЬКОМ ПОКОЛІННЯМ КОЗАКІВ І ГАЙДАМАКІВ НАШОГО КРАЮ. НА ФОТО — РАЗОМ З ПИСЬМЕННИКАМИ ВАСИЛЕМ ШКЛЯРОМ І РОМАНОМ КОВАЛЕМ ТА МУЗИКАНТАМИ І СПІВАКАМИ ТАРАСОМ СИЛЕНКОМ І СЕРГІЄМ ВАСИЛЮКОМ.

САМ ПРАЦЮЮ НА ЗЕМЛІ, ВИРОЩУЮЧИ ЗЕРНО. САМ І ХЛІБ З НЬОГО ВИПІКАЮ. ВИПЕЧЕНІ ЗА СТАРОВИННИМИ КОЗАЦЬКИМИ РЕЦЕПТАМИ ПАЛЯНИЦІ ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ У МАГАЗИНАХ ЧЕРКАС І ЧИГИРИНЩИНИ. НА ЧЕРЗІ — ЛІВОБЕРЕЖНІ РАЙОНИ ЧЕРКАЩИНИ. ВПІЗНАТИ ХЛІБ ЛЕГКО — СПОЧАТКУ ПО ЕТИКЕТЦІ «ЕКО-ФЕРМА», А КОЛИ ВОНА НАВІТЬ ЗАГУБИТЬСЯ, ВПІЗНАЄШ І ЧЕРЕЗ ДЕКОЛЬКА ДНІВ, БО ЦЕ ХЛІБ, ЯКИЙ НЕ ВТРАЧАЄ ЯКОСТІ.

ЗАВЖДИ ДОПОМАГАЮ, ЯК МОЖ ЦЕРКВАМ. ВІД ПЕРШОГО КАМЕНІ З ХРЕСТАМИ ЗВІВ ПЕРШИЙ В УКРАЇНІ ОСТАННЬОГО КОШОВОГО ОТАМАНА ПЕТРА КАЛНИШЕВСЬКОГО (БАГАТО КАНОНІЗОВАНОГО ЦЕРКВОЮ. ТІЛІ ПІДЛОЖЕНІ ХРЕСТИ, ЯКІ «ВИРСІ» — ВОНИ ОСВЯЧЕНІ ОСОБИСТО ПЕТРОМ І ВСІЄЮ РУСИ-УКРАЇНОЮ ФІЛАРЕТОМ).

www.cossackland.org.ua

Козацький край

США Росія
Бельгія Франція
Великобританія
Польща Німеччина

На сайті «Козацького краю» маємо читачів вже з 94 зарубіжних країн. Лідерами по кількості «заходів» з-за кордону є США, Росія, Німеччина, Великобританія, Бельгія, Франція та Польща

Проникнись духом козацтва — люби свій рідний край!

Дукий жутір

Нові туристичні маршрути на Чигиринщину, у Холодний Яр, Вереміївку, Кам'янку. Професійний гід та супровід. Фірмовий автобус. Фірмова кухня. Незабутня атмосфера подорожі. Відправлення автобусів від скверу об'єднання в Черкасах — кожної суботи та неділі. Бронювання квитків заздалегідь за тел.: (0472)31-29-74, (067)238-47-57, (067)470-94-93. E-mail: dukuj_hytir@mail.ru, www.hutirbuda.com, www.cossackland.org.ua

Замовникам колективних екскурсій — знижки!

ИЩАЙМО МАЙБУТНЄ. РАЗОМ!

Час здобув свій перший диплом про вищу освіту. Доля й час змусили знову навчатися, змінити фах педагога на економіста, стажуватися за програмою «Агробізнес» у Данії та США, стати фермером, обравши працю на землі замість білого комірця під костюмом чиновника. Проте я не шкодую, бо я люблю свій рідний край, а для Черкащини вирощувати хліб – це те саме, що на Донбасі вугілля добувати. Заробляти гроші завжди тяжче, аніж красти...Протягом виборчої кампанії ви не побачили від мене вихору з хрустких папірців Національного банку ще з однієї причини: я не вважаю довговічним те, що отри-

муєш нечесним шляхом.

Мій час ще настане, якщо люд довірить мені владу. Бо воювати з чисельними проблемами наших міст і сіл треба коштом держави – бюджетом, зібраним із наших з вами податків. А для цього депутатам совість треба мати і народними бути не тільки по запису у депутатському мандаті. Можливо, «відкрию для когось Америку», але це саме так: гроші державної казни призначені для покращення життя усіх людей у цій державі, а не тільки тих людей, які самі себе зарахували до списків «еліти». Закликаю вас, шановні виборці: не ведіться на крихти з барського столу, бо вам,

народу по праву належить все, що є в країні наших предків-козаків, які ніколи не корилися і на коліна не ставали, тому і вільними були...

Ці декілька фотокарток у сьогоднішній газеті продемонструють тільки дешицу того, чим я займаюся – сподіваюся, що вже після виборів у наступних випусках газети «Козацький край» на нових фото поруч зі мною ви зможете побачити й себе. Бо повертати нашому краю втрачену пам'ять про славне минуле і намагатися зробити кращим наше майбутнє можна тільки гуртом. А разом нас – таки багато!..

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

ФІНАНСУЮ ВИДАННЯ КНИГ ТА ЗЙОМКИ КІНОФІЛЬМІВ НА ТЕМУ ІСТОРІЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ. ЗОКРЕМА, СТАВ СПІВВИДАВЦЕМ УНІКАЛЬНОГО ЗБІРРАННЯ ТВОРІВ ЮРІЯ ГОРЛІСА-ГОРСЬКОГО «МИ ЩЕ ПОВЕРНЕМОСЬ!» РАЗОМ ЗІ СВОЇМИ КОЗАКАМИ НАВІТЬ ЗНЯВСЯ У ФІЛЬМІ «ВОНИ БОРОЛИСЬ ДО ЗАГИНУ» ПРО ХОЛОДНОЯРСЬКУ РЕСПУБЛІКУ (НА ФОТО – У РОЛІ ОТАМАНА ВАСИЛЯ ЧУЧУПАКИ)

НАШ МУЗЕЙНО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС «ДИКИЙ ХУТІР», РОЗТАШОВАНИЙ ПОРУЧ З ХОЛОДНОЯРСЬКИМ ДУБОМ МАКСИМА ЗАЛІЗНЯКА, СТАВ ЦЕНТРОМ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЛЬНОГО КОЗАЦТВА, ЯКЕ ВЖЕ МАЄ 300 «ШТИКІВ» І ЦЕНТРОМ ПАЛОМНИЦТВА ДЛЯ ДЕСЯТКІВ ТИСЯЧ ТУРИСТІВ, НА ЧЕРЗІ – ПОШИРЕННЯ ХОЛОДНОЯРСЬКОГО ПРАГНЕННЯ ВОЛІ НА ВСЮ УКРАЇНУ!

У, ПРАВОСЛАВНИМ Я ПІДМУРІВКУ ДО БАНЬ РАЇНИ ХРАМ НА ЧЕШТЬ АНА ЗАПОРОЗЬКОЇ СІЧІ (ТОСТРАЖДАЛЬНОГО), ПЬКИ НА НІЙ – ОСТАЮТЬ» З ТРИЗУБІВ АТРІАРХОМ КИЇВСЬКИМ ДМ.

До уваги читачів «Козацького краю»: передплатити нашу газету можна у будь-якому поштовому відділенні усіх областей України та АР Крим

ВИБОРИ МИНАЮТЬ, А «КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ» ЗАЛИШАЄТЬСЯ З ВАМИ. ПЕРЕДПЛАТІТЬ ГАЗЕТУ НА 2013 РІК!

Передплатний індекс «Козацького краю»: 89155

Вартість передплати:
* на 1 рік – 126 грн. 50 коп.
* на 6 місяців – 63 грн. 25 коп.

ЗА ЗЕМЛЮ, ВОЛЮ І ХЛІБ...

Восени 1921-го повстанська «армія» успішно захищала Черкащину від здирників з Мокви і їхніх маріонеток у Харкові

На початку 1920-х років тотальна війна проти України призвела до вилюднення повстанських сіл. Холодноярські села та хутори, за визнанням чекістів, «обезлюдніли». І все ж опір окупантам не вщухав. Про це свідчить і бюлетень таємно-інформаційного відділу при Совнаркомі УССР від 29 жовтня 1921 року під назвою «Борьба с бандитизмом на Правобережной части Кременчужчины...». Саме до новоствореної Кременчуцької губернії було тоді віднесено Черкащину та Чигиринщину, зокрема і Холодний Яр...

«К середине июля м-ца Кременчугская губерния занимала одно из первых мест на территории Украины по силе бандитизма, — зазначали чекісти. — Пользуясь благоприятными топографическими условиями, колоссальными лесными массивами, балками, болотами и многочисленными островами на р. Днепр и Тясмин и широким сочувствием местного населения, банды в продолжение почти 3 лет безнаказанно оперировали в южной части губернии, срывая всякую советскую проработку на селе... Во главе бандитских шаек стояли популярные главарь петлюровского повстанчества: Железняк, Нагорный, Назар-Стодоля, Хвыля, Черный Ворон, Орел, Гольй и др.

Окраска всех без исключения банд — петлюровская. Главарь частью вели в своих бандах организационную работу по созданию дисциплинированных бандитских кадров, частью действовали активно, нападавая на расположения войсковых частей, сахарозаводы, лесоразработки и т. д.; терроризируя своими операциями местный советский аппарат, работавший под постоянной угрозой бандитских налетов».

До середини літа 1921 року партизани були володарями становища в селі. Окупанти навіть не знали, хто їм протистоїть конкретно. «Едешь, бывало, в поле, — зазначав В. Биструков, що встановлював «соввласть» на Чернігівщині, — видишь пахаря, а оказывается — бандит, принимавший участие в налете. Встречаешь старика-пастуха, расспрашиваешь о банде, а он оказывается шпионом банды, дает ложные сведения, а банда в кустах, в двадцати шагах».

Так було і в Холодному Яру. Вдень селяни порядкували на городі, чекаючи ночі, щоб розквитатися з лютим ворогом. Тож офіційні дані чекістів про кількість партизанів точними назвати важко. Тим більше, що агентурний апарат їм ніяк не вдавалося налагодити. З окупантами практично ніхто не хотів співпрацювати, адже чи не кожна хліборобська родина була пов'язана з Визвольним рухом — чи сини, чи батьки, чи дядьки, а хтось-таки був у лісі.

«Абсолютно все селяне против советской власти, даже хуже...» — писав 21 квітня 1921 року уповноважений районного партійного комітету А. Петухов. А 18 липня 1921 року на засіданні Кременчуцької військової губернської наради було оголошено, що на території Кременчуцької губернії діє «не один десяток бандитських організацій» загальною чисельністю 18700 чоловік, а «головною базою концентрації бандитських сил є Холодний Яр».

У середині липня армійські частини поставили не тільки у Чигирині і Кам'янці, а й у «бандитських» селах: Жаботині, Мельниках, Полуднівці, Матвіївці та інших. Окрім того, в околиці нишпорили, вишукуючи здобич, дев'ять «летучих отрядов по борьбе с бандитизмом». Та армійські командири не знали особливостей партизанської війни, через що отамани продовжували здійснювати «абсолютно безкарно широкі операції».

Про серйозність намірів завойовників свідчало й прибуття в Кременчуцьку губернію польо-

вого штабу ВУЧК «по боротьбі з бандитизмом» на чолі з Михайловичем. Він об'єднав у своїх руках ЧК і особливі відділи військових частин. Завдання перед ним Совнарком поставив непросте — секретні працівники мали ретельно вивчити лісові масиви, з'ясувати характер, чисельність і місцеперебування лісовиків. Для цього чекісти планували створити широку «осведомительную сеть» з трьохсот чоловік. А політруки розробили план широкої пропагандистської кампанії «по

расслоению чигиринского села, организации аппарата власти».

Про що свідчать такі плани? Про відсутність советської влади на Чигиринщині (як і колись денікінської) та про єдність українського села принаймні до літа 1921 року — попри п'ятилітні зусилля Москви.

Рішучі дії завойовників у липні привели до низки перемог, але успіхи виявилися тимчасовими. Це і констатує бюлетень таємно-інформаційного відділу при Совнаркомі УРСР від 25 листопада 1921 року. «Октябрь (1921 р.) на Кременчужчине, особенно в Правобережной ее части, — свідкували чекісти, — прошел под знаком быстрого роста бандитизма, придавленного было в августе и сентябре рядом успешных операций войсковых частей и агентуры. В последних числах октября бандитизм стал оживать в Чигиринском и Черкасском уездах... Так, в разных местах Чигирин-

волости Черкасского уезда банда Загороднего изрубила отряд продмилиции 15 чел.; в с. Макиевке (Матвіївці. — ред.) Чигиринского уезда бандиты разоружили и увели с собой красноармейцев продотряда...

Организованное уничтожение местных работников явилось основной причиной резкого падения интенсивности Советского строительства, ожившего было во время сентябрьского затишья бандитизма, и ослабления поступления продналога...

Ряд бандитских шаек губернии в октябре ставил себе определенную задачу — сорвать продналог путем террора и путем широкой агитации среди крестьянства. Сводки Отуправа Губисполкома сообщают, что все операции банд Медведовской волости сводились исключительно к воспрепятствованию сбора продналога; банда Загороднего в Чигиринском уезде принимала все меры к срыву продналоговой кампании... Вследствие бандитских операций проработка на местах почти везде стала возможной только при наличии вооруженной силы». Кризь зуби визнавали більшовики, що у жовтні 1921 року опір холодноярців швидко зростає, а партизанський рух «продемонстрував свою силу успішною боротьбою з місцевою владою».

Оце зізнання свідчить про природу повстанського руху. Він був національно-соціальним за суттю: козацтво повстало проти «обдирації рідного краю».

У листопаді, за визнанням чекістів, настрої селянства ставав «все більш пригніченим і навіть переходив у ворожість, найвищої точки ця крива досягає в травні... (1922) року». Відтак хлібороби мали надію лише на гайдамаків і найактивніше їм допомагали. Бажаючи позбавити лісовиків підтримки місцевих жителів, чекісти намагалися нацькувати їх одне на одного. Плануючи літню кампанію «пацифікації», більшовики задумали спонукати хліборобів на активну боротьбу зі своїми братами через введення «інституту відповідальних» («ответчиков»). Це був апогей політики, спрямованої на розбиття українського села, українських родин, яку Москва проводила вже шостий рік. Викликати громадянську війну в селі, коли батько піде на сина, а дочка на матір, — ось чого хотіли добитися ненависні окупанти. Для реалізації цієї диявольської ідеї на Черкащині було створено надзвичайну трійку у складі представників ППУ, повітового «воєнсовещання» та військового командування.

«Інститут відповідальних» встановили в 27 населених пунктах Холодноярщини. Не вірячи, що «соввласть» убиватиме невинних людей, селяни поставилися спочатку до цього нововведення без страху, але, коли за появу в їхніх селах лісовиків почали розстрілювати відповідачів і «кількість розстріляних за 4 — 5 тижнів сягнула 50 осіб», люди постали перед страшним вибором: щоб зберегти своє життя, виявляється, треба видавати рятівників-добродіїв...

Паралельно зі страшними репресіями окупанти продовжували відбирати у людей продовольство і фураж. На початку 1920-х років ненаситні «брати» вивезли з України величезну кількість хліба. Тільки в період з 1 вересня по листопад 1920 року в селян було відібрано 21 мільйон пудів хліба. Але

не все продовольство довели до Московщини, адже хлібороби де могли руйнували колії, зупиняли поїзди, відбираючи своє.

Незважаючи на неврожай в Україні, Москва не звільнила поневоленого народ від так званого продовольчого податку, як це зробила стосовно селян Поволжя, де також почався голод. Попри неврожай у Кременчуцькій губернії, московську продовольчу програму тут було виконано блискуче. Відібравши все що можна, урочисто рапортували Леніну і один за одним вислали ешелони в Москву та Поволжя. Маріонетковий харківський уряд навіть нагородив Кременчуцьку губернію червоним прапором — за те, що місцеві керівники успішно видерли у хліборобів набутки їхньої праці...

3 книги Романа КОВАЛЯ
«Коли кулі співали»

КОЗАЦЬКИЙ АСТРОПРОГНОЗ НА 28 ЖОВТНЯ

від газети *Козацький край*

У день руйнації Запорозької Січі чужинськими московськими військами разом із кошовим отаманом Петром Калнишевським було арештовано і останнього Генерального писаря Січі Івана Яковича Глобу. Кажуть, саме з цього роду походить знаменитий астролог сучасності Павло Глоба...

А чи знали ви, шановні читачі «Козацького краю», що Велика Ведмежиця в Україні здавна має назву Великий Віз? У Причорномор'ї її ще називали «Пастух з гурлигою». Мала Ведмежиця дістала назву Малий Віз, або Пасіка. Група зірок Плеяди була відома в народі як Волосожар або Квочка з курчатами, а в західних районах України вона відома як Баба. Назву Хрест в Україні дістало сузір'я Лебеда, а на сузір'я Орла і Терез казали — «Дівка воду несе». Сузір'я Оріон в різних місцевостях України має різні назви: Косарі, Полиця, Чепіги, сузір'я Риби — Русалка або Цвітна, Овна — Баран або Скоп. Пояс Оріона в народі ще називають

Граблями, а сузір'я Кассіопеї — Боронами. Здавна була відома Вечірня зірка — планета зорею, Зорницею і Дежницею. Зорницею називали і найскрабішу зірку небокола Сіріус, яка видима вранці під час жнив. Комету українські селяни і козаки називали мітлою, а північне сяйво — okazaю...

День 28 жовтня 2012 року багато хто називає доленосним, і журналісти підтримують цю думку. Проте складений журналістами «Козацького краю» астропрогноз на окремо взятий день 28 жовтня сприймуть із посмішкою. Бо як відомо, то по сіль до Криму наші предки їздили, орієнтуючись по зорях Чумацького шляху, а «сіль» сучасного буття і правильний шлях у завтрашній день ми шукатимемо не по зорях, а орієнтуючись виключно на підказки власного серця. Тож читайте наш іронічний козацький гороскоп — і хай на серці у вас веселіше стане...

ОВНИ (21.03-20.04)

28 жовтня на виборчій дільниці ви ризикуєте зіштовхнутися лобами зі своїми політичними опонентами, бо одні по місточку йдуть у бік Європи, а інші — у бік Азії. Намагайтеся бути мудрішими!

ТЕЛЬЦІ (21.04-20.05)

У день виборів вам, як і кожного дня до цього, розповідатимуть про досягнення «Євро-2012». Залежно від того, чи стало вам від нього жити краще вже сьогодні чи ні — оберіть ворота суперника, у які «забийте гол» бюлетенем.

БЛИЗНЯТА (21.05-21.06)

Ви можете весело відсвяткувати завершення виборів. Якщо вам бачитиметься, що влада й позиція — «на одне обличчя», таки зробіть вибір: тільки одна з них може бути вам рідною, інша сезне, як тільки похмілля мине!

РАКИ (22.06-22.07)

В цей день вже пізно задкувати. Якщо досі ви все робили правильно і вам не доведеться червоніти перед пам'яттю кошового Калнишевського, який теж народився під цим знаком, то ваші клешні і надалі захищать вас.

ЛЕВИ (23.07-23.08)

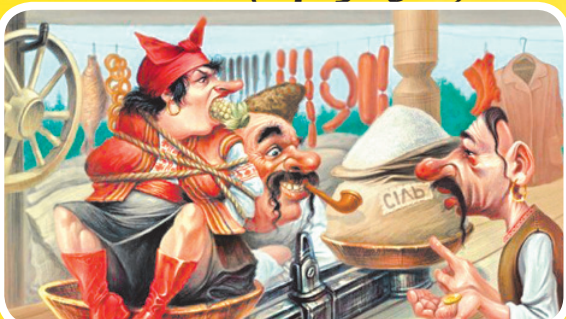
Не забувайте про те, що політичні вибори схожі на спортивні змагання. Чесно виграє той, хто дотримується правил. Здобич може мати і шакал, проте ніхто не поважатиме його так, як поважають Лева — давній символ Галичини.

ДІВИ (24.08-23.09)

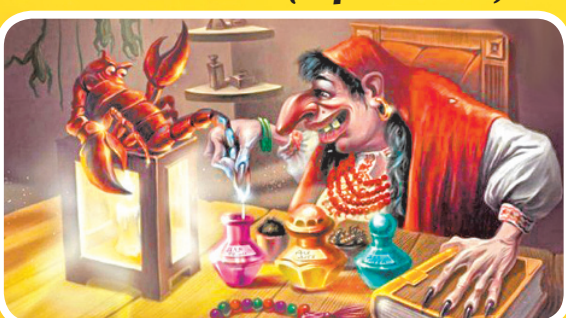
Наші правителі — це наше відображення у дзеркалі. Не варто кивати на відображення, коли сам не зробив правильний вибір. Не забувайте, що День народження Незалежності — теж під знаком Діви. Голосуйте за Волю!

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)

Кому, як не вам, знати, що у Долі є дві шальки, які зважують ваші шанси на успіх. Киньте на одні те, що вже набридло, а на інші те, від чого чекаєте позитивних змін — зважте все і зробіть правильний вибір. Найбільшу вагу має совість.

СКОРПІОНИ (24.10-22.11)

Яд може вбивати, а може лікувати. Поведетеся на гроші від політичних «шаманів» — і ваш голос стане ядом для України, вгадаєте з вибором — і допоможете лікувати хвору економіку і державність. Вибір за вами...

СТРІЛЬЦІ (23.11-21.12)

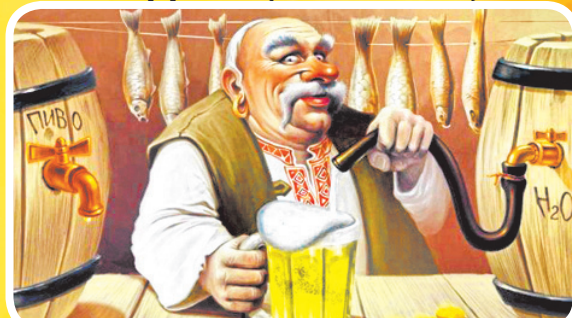
Навіть якщо вважаєте політичних супротивників справжніми свиньми — не натискайте на гашетку, все-таки в одному лісі живемо... Краще зробіть правильний «постріл» своїм голосом — він може бути більш вбивчим.

КОЗЕРОГИ (22.12-20.01)

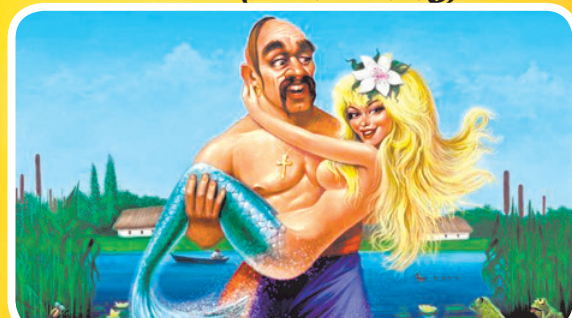
Не зраджуйте своїм принципам, будьте вірні тому, що вважаєте Добром. Не заспокоюйте себе тим, що за зраду отримали гроші. З часом почуття вини від зради совість тільки перемножить на відчуття власної продажності.

ВОДОЛІП (21.01-20.02)

Не лийте воду на чужого млина. Не грайте у шахрайські ігри, які вам пропонують. Обираючи між справжнім і водою порожніх обіцянок, звертайте особливу увагу на тих, хто «доливає» голосів за гроші. Це — злодії!

РИБИ (21.02-20.03)

Коли над поверхнею каламутної води побачите щось гарне — не забувайте, що це може бути не те, що здається. Ну піймаш ти таке — і що з ним робитимеш? Хто корінний наддніпрянець — той знає справжню рибу. Вдалої рибалки!